

STARPTAUTISKAIS
IZSTĀŽU CENTRS

TEHNISKĀS VADLĪNIJAS

SIA RTU-BT1, Kīpsalas iela 8, Rīga
2023

1 Ievada piezīmes

- 1.1 Izstāžu centra iekšējās kārtības noteikumi
- 1.2 Darba laiks

2 Satiksme izstāžu centrā, glābšanas ceļi, drošības ierīces

- 2.1 Satiksmes noteikumi
- 2.2 Evakuācijas ceļi
  - 2.2.1 Ugunsdzēsēju pārvietošanās ceļi, hidranti
  - 2.2.2 Evakuācijas ceļi, avārijas izejas, avārijas skāpnes
- 2.3 Drošības ierīces
- 2.4 Stendu numerācija
- 2.5 Apsardze
- 2.6 Avārijas evakuācija

3 Telpu un ārējās teritorijas tehniskie dati un aprīkojums

- 3.1 Telpu dati
  - 3.1.1 Vispārējais apgaismojums, strāva, spriegums
  - 3.1.2 Saspiesta gaisa, elektrības un ūdens padeve
  - 3.1.3 Apkure un ventilācija
  - 3.1.4 Traucējumi
- 3.2 Āra laukumi

4 Stendu uzbūve

- 4.1 Stabilitāte
- 4.2 Atzītas stendu konstrukcijas
  - 4.2.1 Transportlīdzekļi un konteineri
  - 4.2.2 Neatzītu stenda konstrukciju nomaīņa
  - 4.2.3 Atbildības joma
- 4.3 Konstrukciju augstums
- 4.4 Ugunsdrošības noteikumi
  - 4.4.1 Ugunsdrošība
    - 4.4.1.1 Stendu konstrukcijas un apdares materiāli
    - 4.4.1.2 Sprādzienbīstami materiāli, munīcija
    - 4.4.1.3 Pirotehnika
    - 4.4.1.4 Baloni
    - 4.4.1.5 Lidojoši objekti
    - 4.4.1.6 Dūmu mašīnas
    - 4.4.1.7 Konteineri sadzīves un otrreiz pārstrādājamiem atkritumiem
    - 4.4.1.8 Smidzināšanas pistoles, šķīdinātāji
    - 4.4.1.9 Abrazīvie griešanas darbi un visi darbi ar atklātu liesmu
    - 4.4.1.10 Iepakojuma materiāli / materiālu uzglabāšana
      - 4.4.1.11 Ugunsdzēsējamie aparāti
      - 4.4.1.12 Smēķēšanas aizliegums
  - 4.4.2 Stikla paneļi un akrila stikls
- 4.5 Izejas, avārijas izejas, durvis
  - 4.5.1 Izejas, avārijas izejas
  - 4.5.2 Durvis
- 4.6 Platformas, trepes, kāpnes un celiņi
- 4.7 Stenda izkārtojums un dizains
  - 4.7.1 Vispārējais izskats
  - 4.7.2 Īrētās platības pārbaude
  - 4.7.3 Pastāvīgās ēku struktūras izmaiņas
  - 4.7.4 Pamati, izrakumi, grīdas
  - 4.7.5 Piekares no griestiem
  - 4.7.6 Stenda starpsienas
  - 4.7.7 Reklāmas materiāli / prezentācijas
  - 4.7.8 Bez barjerām
- 4.8 Ārējās ekspozīcijas laukumi
  - 4.8.1 Maksimālais augstums
  - 4.8.2 Reklāma, displeji, karodziņi
  - 4.8.3 Pamati
- 4.9 Divstāvu būvniecība

5 Darba drošība, tehniskās drošības specifikācijas, tehniskie noteikumi, tehniskais nodrošinājums

- 5.1 Vispārīgie noteikumi
  - 5.1.1 Bojājumi
  - 5.1.2 Izstādes stenda darba koordinēšana
- 5.2 Materiālu / aprīkojuma izmantošana
- 5.3 Elektroenerģijas pieslēgums
  - 5.3.1 Pieslēgums
  - 5.3.2 Uztādīšana stendā
  - 5.3.3 Uztādīšanas un ekspluatācijas noteikumi
  - 5.3.4 Drošības pasākumi
  - 5.3.5 Avārijas apgaismojums
- 5.4 Ūdens / notekūdeņu iekārtas
  - 5.4.1 Pieslēgumi

- 5.4.2 Īdens pieslēgumu un aprīkojuma izmantošana
  - 5.5 Savienojums ar saspiesta gaisa padevi
  - 5.6 Mašīnas, spiedvertnes, izplūdes sistēmas
  - 5.6.1 Mašīnu troksnis, dinamiskas mašīnas slodzes
  - 5.6.2 Ierīču drošība
  - 5.6.2.1 Drošības aizsargi
  - 5.6.2.2 Iekārtu darbības aizliegums
  - 5.6.3 Spiediena tvertnes
  - 5.6.3.1 Atbilstības sertifikāts
  - 5.6.3.2 Pārbaudes
  - 5.6.3.3 Nomāti paaugstināta spiediena konteineri
  - 5.6.3.4 Pārbaudes
  - 5.6.4 Izplūdes gāzes un tvaiki
  - 5.6.5 Izplūdes sistēmas
  - 5.7 Saspiesti / šķidru gāzu un viegli uzliesmojošu šķidrums izmantošana
  - 5.7.1 Saspiešanas un sašķidrinātas gāzes iekārtas
  - 5.7.2 Sašķidrinātas gāzes izmantošana
  - 5.7.3 Uzstādīšana un darbība
  - 5.7.4 Uzliesmojoši šķidrums
  - 5.8 Azbests un citi bīstami materiāli
  - 5.9 Starojums
  - 5.9.1 Aizsardzība pret radiāciju
  - 5.9.2 Lāzera aprīkojums
  - 5.9.3 Gaismas diodes
  - 5.10 Augstas frekvences / radioiekārtas
  - 5.10.1 Iekārtu elektromagnētiskā saderība
  - 5.10.2 PMSE ierīces un to lietošana
  - 5.11 Celtni, autoiekārtas un tukši konteineri
  - 5.12 Mūzikas atskaņošana
  - 5.13 Pārtikas higiēna
- 6 Vides aizsardzība**
- 6.1 Atkritumu apsaimniekošana
  - 6.1.1 Atkritumu utilizācija
  - 6.1.2 Bīstamie atkritumi
  - 6.1.3 Atkritumi, kas nogādāti izstāžu centra teritorijā
  - 6.2 Īdens, notekūdeņi, augsnes aizsardzība
  - 6.2.1 Eļļas un tauku atdalītāji
  - 6.2.2 Tīrīšana un tīrīšanas līdzekļi
  - 6.3 Kaitējums videi
- 7 Noslēguma noteikumi**
- 8 Avoti**

1. Ievada piezīmes

SIA RTU-BT1 kā starptautiskā izstāžu centra apsaimniekotājs (turpmāk tekstā "SIC") ir noteicis izstāžu un citu pasākumu vadlīnijas ar mērķi palielināt izstādes dalībnieku / rīkotāju iespējas prezentēt savus eksponātus apmeklētājiem un potenciālajiem klientiem.

Vadlīnijas ir saistošas visiem izstāžu dalībniekiem un pasākumu rīkotājiem.

Vadlīnijās iekļauti arī drošības noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt maksimālu drošības līmeni izstādes dalībniekiem un apmeklētājiem attiecībā uz izstāžu un pasākumu tehnisko aprīkojumu un stiprinājumiem.

Vadlīniju principi balstās uz:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/42/EK (2006. gada 17. maijs) par mašīnām;
- PADOMES DIREKTĪVA 92/57/EEK (1992. gada 24. jūnijs) par darba drošības un veselības aizsardzības minimālo prasību īstenošanu pagaidu vai pārvietojamajos būvlaukumos;
- Ugunsdrošības noteikumi MK Not.Nr.238 (2016. gada 19.aprīlis);
- Darba aizsardzības likums (2002.gada 1.janvāris);
- Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likums (2016. gada 1.jūlijs);
- Būvnormatīvi un standarti.

Kā labas prakses vadlīnijas iesakām izmantot DGUV (Vācijas sociālo nelaiemes gadījumu apdrošināšana) vadlīnijas (vadlīniju saraksts un saites sadaļā "Avoti").

SIC ir tiesības veikt pārbaudes par šo noteikumu ievērošanu. Jāievēro arī vispārējās tiesību normas.

Ciktāl tehniskajās vadlīnijās ir lietots termins "stenda konstrukcija" saskaņā ar parasto apzīmējumu, tās neattiecas uz būvdarbiem Latvijas arhitektu savienības vadlīniju [LAS-C-01-15] izpratnē.

Izstāžu stendu konstrukcijas juridiski tiek klasificētas kā "ierīces" publiskā pasākuma vietā.

Visu dalībnieku interesēs var slēgt pasākumu vai aizliegt izstādes stenda izmantošanu, ja līdz pasākuma sākumam visi konstatētie defekti nav novērsti.

SIC ir tiesības noteikt jebkādas papildu prasības, kas var būt nepieciešamas attiecībā uz pasākumu un stendu drošību un uzbūvi.

Pakalpojumu pasūtījumi ir jāiesniedz noteiktajā termiņā, jo SIC nevar garantēt novēloti iesniegtu pasūtījumu pareizu un savlaicīgu apstrādi. SIC patur tiesības pielietot papildu samaksu.

SIC ir tiesības veikt izmaiņas šajās vadlīnijās. SIC ir tiesības dažos atsevišķos gadījumos pieļaut izņēmumus no šiem noteikumiem.

1.1 Izstāžu centra iekšējās kārtības noteikumi

Lūdzu, ievērojiet šobrīd spēkā esošo iekšējās kārtības noteikumu versiju (apstiprināta 13.03.2023), tā ir saistoša visā izstāžu centrā. Iekšējās kārtības noteikumi ir pieejami info stendā un www.rigaexpo.lv.

1.2 Darba laiks

Darba laiks ir specifisks katram pasākumam, un tas tiek publicēts iepriekš. Arī uzstādīšanas un demontāžas laiki ir atkarīgi no katra pasākuma un tiek saskaņoti un publicēti iepriekš. Ja ir vajadzīgas kādas atkāpes, par tām iepriekš jāvienojas ar **SIC**.

2. Satiksme izstāžu centrā, evakuācijas ceļi, drošības ierīces

2.1 Satiksmes noteikumi

Lai nodrošinātu vienmērīgu satiksmes plūsmu būvniecības un demontāžas periodos, kā arī pašā pasākumā, mēs aicinām ikvienu ievērot noteikumus, kas izstrādāti, lai regulētu un kontrolētu transportlīdzekļu piekļuvi.

Vienmēr ir jāievēro instrukcijas, ko snieguši cilvēki, kurus **SIC** norīkojusi, lai vadītu un kontrolētu satiksmes plūsmu.

Latvijas Ceļu satiksmes noteikumu (CSN) noteikumi attiecas uz visu izstāžu centru un autostāvvietām, kas pieder **SIC**. Ceļu zīmes vienmēr jāievēro gan autovadītājiem, gan gājējiem.

Jebkura veida transportlīdzekļi var iekļūt zālēs vai iekšpagalmos tikai ar skaidru **SIC** darbinieka vai kāda cita, kas rīkojas viņu vārdā, atļauju. Ātrumi nedrīkst pārsniegt 6 km / h (staigāšanas temps).

Transportlīdzekļus drīkst novietot tikai tam paredzētās vietas. Transportlīdzekļus nedrīkst pārvietot un novietot tos vietās, kas traucē transporta kustību.

Montāžas un demontāžas laikā transportlīdzekļi var iekļūt Izstāžu centrā tikai tad, ja to ir atļāvis **SIC** darbinieks. Pasākuma laikā transportlīdzekļi var novietot Izstāžu centra teritorijā tikai ar derīgu iebraukšanas atļauju, kas ir pieejama dalībniekiem, vai maksas stāvlaukumā.

Iebraukšanas atļaujai jābūt skaidri redzamai attiecīgā transportlīdzekļa vējstiklā.

Gājēju tiesībām jāpievērš pienācīga uzmanība.

Ugunsdzēsējiem nepieciešamajiem piekļuves ceļiem un darbības zonām, kas norādītas ar zīmēm "Nav atļauts novietot automašīnu", vienmēr jābūt brīvām.

Nelegāli novietotos transportlīdzekļus, piekabju vienības, konteinerus, kā arī kastes un iepakojumus un citus visa veida priekšmetus, kas palikuši teritorijā, **SIC** var aizvēkt uz paša īpašnieka risku. Īpašniekiem tiks iekasēti visi šādi radušies izdevumi.

Atkarībā no montāžas un demontāžas gaitas Izstāžu centru var nākties slēgt mehānisko transportlīdzekļu satiksmei uz vienu vai vairākiem laika periodiem. **SIC** neuzņemas nekādu atbildību, ja izstādes dalībniekiem, viņu stendu būvniecības gaitai vai citiem līgumā iesaistītiem uzņēmumiem rodas kavējumi, kas saistīti ar pārmērīgu satiksmi Izstāžu centrā vai **SIC** veiktajiem pasākumiem, lai kontrolētu satiksmes plūsmu Izstāžu centrā.

Atļautiem transportlīdzekļiem, kas iebrauc izstāžu zālēs, tiek lūgts minimizēt uzturēšanos (ne ilgāk kā nepieciešams iekraušanai un izkraušanai).

Iekraušanas un izkraušanas darbi jāsašķir ar **SIC**. Jāraugās, lai evakuācijas un piekļuves ceļi vienmēr būtu brīvi.

2.2 Evakuācijas ceļi

2.2.1 Ugunsdzēsēju pārvietošanās ceļi, hidranti

Ugunsdzēsēju piekļuves ceļiem un vietām vienmēr jābūt brīviem. Transportlīdzekļus un citus objektus, kas novietoti ārkārtas piekļuves ceļos vai drošības zonās, **SIC** var aizvēkt uz paša īpašnieka risku. Īpašniekiem tiks iekasēti visi šādi radušies izdevumi. Hidranti un ugunsdzēsības krāni nekādā veidā nedrīkst būt aizsprostoti, paslēpti vai padarīti nepieejami.

2.2.2. Evakuācijas ceļi, avārijas izejas, avārijas kāpnes

Evakuācijas ceļiem vienmēr jābūt brīviem. Durvis evakuācijas ceļos ir viegli jāatver no iekšpuses visā platumā. Evakuācijas ceļus, izejas durvis, kā arī avārijas kāpnes un to marķējumu nedrīkst aizsprostot, aizbūvēt, pārklāt ar priekšmetiem vai kā citādi padarīt neidentificējamu.

Ēkās esošos evakuācijas ceļus nekad nedrīkst ierobežot priekšmeti, kas ir ievietoti ejās vai izvirzīti uz tām. Ja šie noteikumi ir pārkāpti, **SIC** ir tiesības novērst situāciju uz pārkāpēja riska un rēķina.

Stendu celtniecībai nepieciešamos materiālus vai eksponātus, kas piegādāti tūlītējai uzstādīšanai stendā, uzstādīšanas un demontāžas laikā īsu laiku var uzglabāt evakuācijas ceļu perifērijā, ja atlikušās ejas platums ir vismaz 1,2 metri, kas nepieciešami drošības un loģistikas apsvērumu dēļ.

Šī prasība ir izpildīta, ja glabāšanai tiek izmantota josla, kas nepārsniedz 0,9 metrus gar stenda robežu līdz zāles ejai. Neatkarīgi no zāles koridora un glabāto priekšmetu platuma, vismaz 1,2 metru garam ejas ceļam jābūt atvērtam. Tas neietver apgabalus priekšā avārijas izejām un zāles eju krustošanās vietās; visu šo zonu platumam vienmēr jābūt brīvam.

Zāles ejas nedrīkst izmantot ekspozīcijas uzstādīšanai vai mašīnu (piemēram, kokapstrādes mašīnu, darbagaldu utt.) novietošanai. Loģistikas apsvērumu dēļ var pieprasīt, lai visas ejas tiktu nekavējoties atbrīvotas.

2.3. Drošības ierīces

Ugunsgrēka trauksmes, ugunsdzēsšanas, ugunsgrēka atklāšanas, durvju bloķēšanas un citām drošības ierīcēm, kā arī to lietošanas instrukcijām un avārijas izeju zīmēm jābūt pieejamām un redzamām vienmēr. Tās nedrīkst aizsprostot vai nosegt.

2.4. Stendu numerācija

Organizators katram stendam piešķir numuru.

2.5 Apsardze

SIC izstāžu un pasākumu laikā ir atbildīgs par izstāžu zāļu un ārējās ekspozīcijas laukumu vispārējo drošību. Vispārējs drošības segums tiks nodrošināts arī uzbūves un demontāžas laikā.

SIC neuzņemas nekādu atbildību par izstādes dalībnieku un trešo personu, kas rīkojas viņu vārdā, instalācijām un priekšmetiem, kas tiek ienesti vai piegādāti. Pasākuma laikā ieejas kontroles punktus nepārtraukti strādā apsardzes darbinieki. **SIC** ir tiesības veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai veiktu pārbaudes un nodrošinātu apsardzi.

Stendu un eksponenta piegādāto priekšmetu drošību izstādes dalībnieks organizē pēc vajadzības. Stenda drošību var nodrošināt tikai apsardzes uzņēmums, kuru ir saskaņojis pasākuma organizators. EkspONENTI tiek skaidri informēti, ka izstādes ekspozīcija un citi priekšmeti, kurus izstādes dalībnieki eksponē, ir pakļauti lielākam riskam uzstādīšanas un demontāžas laikā.

2.6. Avārijas evakuācija

Drošības apsvērumu dēļ SIC var likt telpas vai ēkas slēgt un evakuēt. Izstādes dalībniekiem ir jāinformē darbinieki par šo procedūru vai, ja nepieciešams, jāplāno sava evakuācijas procedūra un jāpārliecinās, ka darbinieki to pārzina. Izstādes dalībnieki ir atbildīgi par sava stenda dalībnieku evakuāciju.

3. Telpu un ārējās teritorijas tehniskie dati un aprīkojums

3.1 Telpu dati

Vārtu izmēri un griestu augstums:

Halle 1 (max griestu augstums 9.75 m – apakšējā sijas mala)

Vārti 1: platums 2.50 m, augstums 2.75 m

Vārti 3: platums 3.97 m, augstums 4.35 m

Halle 2 (griestu augstums 6.5 m – 10 m apakšējā sijas mala)

Vārti 9, 10, 12, 14: platums 4.45 m, augstums 4.45 m

Vārti 11: platums 6.45 m, augstums 6.25 m

Vārti 13: platums 4.45 m, augstums 6.30 m

Max grīdas slodze: 33.3 kN/m² (3t/m²)

Grīdas: Halles grīdas - asfalts ar max ass slodzi 10t transportam

3.1.1. Vispārējais apgaismojums, strāva, spriegums

Pasākumu laikā apgaismojuma līmenis zālēs ir apm.

220 luks, mērot 1,00 m virs zāles grīdas.

Strāva un spriegums izstādes laukumos:

Strāvas padeve: TN-S

- maiņstrāva 230 V (saskaņā ar IEC 60 038)

- trīs fāžu strāva 3 x 400 V (saskaņā ar IEC 60 038)

Pielaišanas vērtības saskaņā ar DIN 50160

3.1.2. Saspiesta gaisa, elektrības un ūdens padeve

Saspiests gaiss, elektrība un ūdens tiek piegādāti stendiem izstāžu zālēs caur instalācijas kanāliem, kas atrodas zāles grīdā vai pa grīdas virsmu posmos, kur kanālu nav.

3.1.3. Apkure un ventilācija

Hallēs 1 un 2 apkures un ventilācijas sistēmas var radīt gaisa plūsmas stendu augšējā zonā kā arī grīdas tuvumā.

3.1.4. Traucējumi

SIC vadība nekavējoties jāinformē par visiem piegādes traucējumiem (piemēram, elektrība, ūdens, saspiests gaiss, apkure, ventilācija, telekomunikācijas utt.). Vadība neatbild par bojājumiem vai zaudējumiem, kas radušies šādu traucējumu rezultātā.

3.2. Āra ekspozīcijas laukumi

Ārējās ekspozīcijas laukumi sastāv no grants vai šķembu slāņa. Šo laukumu kravnesība ir paredzēta 100 kN / m² (10 t / m²). Dažas vietas ārējās ekspozīcijas laukumos ir bruģētas. Āra laukumos ir pieejama ierobežota komunikāciju piegāde un servisa pakalpojumi.

4. Stendu uzbūve

4.1 Stenda stabilitāte

Izstāžu stendiem, ieskaitot stiprinājumus; eksponātiem un jebkurām reklāmas konstrukcijām jābūt stabilām, lai neapdraudētu sabiedrisko kārtību un drošību. Jo īpaši tie nedrīkst radīt draudus veselībai vai dzīvībai.

Stendu stabilitātei nedrīkst izmantot blakus esošos stendus vai citas esošās konstrukcijas. Izstādes dalībnieks ir atbildīgs par konstrukciju statisko drošību un vajadzības gadījumā jāspēj to pierādīt.

Pamatotos gadījumos SIC patur tiesības pieprasīt būvinženierim klātienē pārbaudīt konstrukcijas stabilitāti (par maksu).

4.2. Atzītās konstrukcijas

4.2.1. Transportlīdzekļi un konteineri

Transportlīdzekļi un konteineri, ko izmanto kā stendus izstāžu zālēs, ir jāsaņem.

4.2.2. Neatzītu stenda konstrukciju noma

Stendu konstrukcijas, kas nav atzītas un neatbilst tehniskajām vadlīnijām vai publisko tiesību normām, ir jāmaina vai jālikvidē. Ja tas nav izdarīts noteiktajā laikā, SIC ir tiesības bloķēt stendu uz visu pasākuma laiku.

4.2.3. Atbildības joma

EkspONENTS vai pasākuma organizators ir juridiski atbildīgs par sava izstādes stenda vai pasākuma un pasākuma uzbūvju drošību. Viņam arī jāpārliecinās, ka tehniskās vadlīnijas tiek pilnībā ievērotas arī attiecībā uz iesaistītajiem uzņēmumiem.

Turklāt izstādes dalībniekam vai personai / firmai, kuru viņš ir pasūtījis, ir jāatlīdzina **SIC** par visām trešo personu prasībām, kas tiek celtas, pārkāpjot iepriekš minētos standu būvniecības noteikumus.

SIC neuzņemas nekādu atbildību par izstādes dalībnieka iesniegtajiem dokumentiem, melnrakstiem un paraugiem. Nejašu un citu zaudējumu risks ir vienīgi izstādes dalībniekam.

4.3. Konstrukciju augstums

Maksimālais uzbūves augstums hallēs ir līdz 6 m. Atsevišķi noteikumi attiecas uz vestibulu. Lūdzu, sazinieties ar **SIC** Tehnisko nodaļu.

4.4. Ugunsdrošības noteikumi

4.4.1. Ugunsdrošība

Izstāžu zāles ir aprīkotas ar ugunsgrēka atklāšanas un ugunsgrēka trauksmes sistēmām. Gadījumā, ja šī ugunsdrošības aprīkojuma darbību traucē stenda konstrukcijas, gāzu izdalīšanās vai darbības, kas saistītas ar ugunsgrēku, dūmu veidošanos un augstu temperatūru, jāveic papildu pasākumi, kas iepriekš jāaskaņo ar **SIC**.

4.4.1.1 Stenda konstrukcijas un apdares materiāli

Stenda konstrukciju materiāliem jāatbilst standartiem DIN 4102-1 B1 vai DIN EN 13501-1 C s2, d0, bez ugunsizturības, nedegošiem un nekūstošiem augstās temperatūrās. Vienstāvu standu konstrukcijām var izmantot parasto neuzliesmojošo un nedegošo, nekūstošo celtniecības materiālu, kas klasificēts kā DIN 4102-1 B2 vai DIN EN 13501-1 D s3, d0, ja nerodas bažas par ugunsdrošību.

Jābūt pieejamam sertifikātam, kas apstiprina izmantotā būvmateriāla klasifikāciju.

Dekoratīvie materiāli vismaz jāklasificē kā ugunsdroši (B1 klase) un nedegoši pilieni saskaņā ar DIN 4102-1 ar ierobežotu dūmu veidošanos vai saskaņā ar DIN EN 13501-1 vismaz kā C klase (C-s2, D0).

4.4.1.2. Sprādzienbīstami materiāli, munīcija

Sprādzienbīstamus materiālus, uz kuriem attiecas Latvijas likums "Civilām vajadzībām paredzētu sprāgstvielu aprites likums", nedrīkst izstādīt gatavos vai izstādēs. Tas attiecas arī uz munīciju saskaņā ar spēkā esošajiem Latvijas likumiem.

4.4.1.3. Pirotehnika

Pirotehnikas pielietošana var notikt tikai pēc iesniegtās dokumentācijas saskaņošanas ar **SIC** administrāciju. Pārkāpuma gadījumā **SIC** ir tiesības apturēt pasākumu vai izstādes stenda darbību.

4.4.1.4. Baloni

Gaisa balonu, kas piepildīti ar gāzi, izmantošanai izstāžu zālēs un izstāžu laukumos nepieciešama **SIC** piekrišana.

4.4.1.5. Lidojoši objekti

Parasti ir aizliegts izmantot lidojošus priekšmetus ēkās un atklātās teritorijās. Izņēmumiem nepieciešama iepriekšēja rakstiska **SIC** piekrišana

4.4.1.6. Dūmu mašīnas

Par dūmu mašīnu izmantošanu iepriekš jāvienojas ar **SIC**.

4.4.1.7. Konteineri sadzīves un otrreiz pārstrādājamiem atkritumiem

Pārstrādājamo un sadzīves atkritumu konteineriem, jābūt izgatavotiem no neuzliesmojošiem materiāliem. Šie konteineri regulāri jāiztukšo - vēlākais pēc izstādes slēgšanas, vakarā. Par to ir atbildīgs telpu uzkopšanas dienests. Par šo pakalpojumu ir jāmaksā. Liela daudzuma uzliesmojošu atkritumu uzkrājumi jāiztukšo vairākas reizes dienā.

4.4.1.8 Smidzināšanas pistoles, šķīdinātāji

Ir aizliegts izmantot smidzināšanas pistoles, kā arī šķīdinātājus saturošus materiālus un krāsas.

4.4.1.9 Abrazīvie griešanas darbi un visi darbi ar atklātu liesmu

Metināšanas, griešanas, lodēšanas un atdalīšanas darbības un citas darbības, kas saistītas ar atklātu liesmu vai lidojošām dzirkstelēm, pirms šādu darbu uzsākšanas rakstiski jāaskaņo ar **SIC**. **SIC** izsniedz "Norīkojumu ugunsbīstamā darba veikšanai", pamatojoties uz iesniegumu. Norīkojumā noteiktās prasības jāīsteno pirms darbu sākšanas. Ugunsdzēsības novērotāja klātbūtne (darbu laikā) un turpmākai uzraudzībai ir obligāta saskaņā ar atļaujā noteiktajām prasībām.

Gatavojot ēdienus, lūdzu, ņemiet vērā, ka izplūdes gaiss var iedarbināt ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes sistēmas (skatīt 4.4.1. Punktu). Ēdināšana zālēs ar atklātu liesmu ir stingri aizliegta.

4.4.1.10. Iepakojuma materiāli / materiālu uzglabāšana

Jebkura veida tukšu / pilnu konteineru (piemēram, iesaiņošanas un iesaiņošanas materiālu, viegli uzliesmojošu materiālu, cietu lietu) uzglabāšana stendā un ārpus tā zālē vai atklātās vietās ir aizliegta. Iesaiņošanas materiālus un izstādes priekšmetus nedrīkst uzglabāt zāles ejās pat īsu laika posmu.

Evakuācijas ceļus un drošības zonas nedrīkst aizsprostot ar tukšiem konteineriem.

Pilnus un tukšus konteinerus, atkritumus vai atlikumus nekad nedrīkst uzglabāt uz skatuvēm, tribīnēs un aiz stenda sienām. Stendā pasākuma laikā drīkst uzglabāt tikai brošūru un reklāmas materiālu ikdienas nepieciešamajā apjomā.

4.4.1.11. Ugunsdzēsāmie aparāti

Visā **SIC** saskaņā ar Ugunsdrošības noteikumiem (MK not. Nr. 238) ir izvietoti ugunsdzēsāmie aparāti un to novietošanas vietas marķētas ar zīmēm (4.3. Ugunsdzēsāmais aparāts).

Veicot 4.4.1.9. punktā minētos darbus stendā obligāti jānodrošina atbilstošas ugunsdzēsības klases ugunsdzēsāmais aparāts. Ugunsdzēsāmo aparātu nodrošina izstādes dalībnieks.

4.4.1.12. Smēķēšanas aizliegums

Smēķēšana aizliegta visās izstāžu centra iekštelpās!

4.4.2 Stikla paneļi un akrila stikls

Lai izvairītos no ievainojumiem, stikla paneļu malām jābūt ar gludu apdari vai kaut kādu aizsargu. Stendu elementiem acu līmenī, kas pilnībā izgatavoti no stikla, jābūt skaidri marķētiem.

4.5. Izejas, avārijas izejas, durvis

4.5.1. Izejas, avārijas izejas

Attālums no jebkura izstādes laukuma punkta līdz zāles celiņam nedrīkst pārsniegt 20 m. Zālēm, kuru platība ir lielāka par 100 m², jābūt vismaz divām izejām uz avārijas evakuācijas ceļiem. Šīm izejām jābūt pēc iespējas tālāk viena no otras un telpas pretējos punktos. Avārijas evakuācijas ceļi jāmarķē saskaņā ar Ugunsdrošības noteikumiem MK Not.Nr.238.

4.5.2. Durvis

Veramas durvis, grozāmās durvis, durvis, kurām nepieciešams kods, bīdāmās durvis, kā arī visus citus šķēršļus piekļuves vietās avārijas evakuācijas ceļiem ir atļauts izmantot tikai ar **SIC** atļauju.

4.6. Platformas, trepes, kāpnes un celiņi

Ar margām vai citām norobežojošām konstrukcijām, kuras kontrastē ar apkārtējo vidi un kas nav zemākas par 0,9 m, aprīko:

- atklātas telpas daļas, kur grīdas līmeņu starpība vertikālajā projekcijā ir lielāka par 0,45 m;
- ārējās un iekšējās kāpnes, ja tās savieno telpas, kuru grīdas līmeņu starpība vertikālajā projekcijā ir lielāka par 0,45 m.

Kultūras un izklaides iestādēs (skatītājiem pieejamajā daļā) var būt atklātas kāpnes ar nosacījumu, ka no jebkura būves punkta ir nodrošināta iespēja evakuēties papildus vismaz pa divām atsevišķām evakuācijas izejām.

Kāpnes vai podestus norobežo ar margām vai barjerām, kuru minimālais augstums ir 1,00 m un vertikālais dalījums vai atstarpes starp margu elementiem optimāli nodrošina bērnu drošību un nav platākas par 0,15 m.

4.7. Stenda izkārtojums un dizains

4.7.1. Vispārējie noteikumi

Jāņem vērā īpašie dalības nosacījumi pasākumā un tehniskās vadlīnijas. Tie jāpaziņo visiem iesaistītajiem pakalpojumu sniedzējiem un vajadzības gadījumā jātulko. Sienas, kas robežojas ar apmeklētāju eļām, ir jāuzlabo ar uzstādītajiem skapjiem, padziļinājumiem, displejiem utt. Stendu aizmugurējām malām, kas robežojas ar kaimiņu stendiem, ir jābūt neitrālam, lai nepasliktinātu blakus esošā stenda dizainu. Parasti aizmugures sienām, kas vērstas uz kaimiņu statīviem, jābūt gludām un neitrālā krāsā (piemēram, balta vai gaiši pelēka). Reklāma un logotipi jānovieto vismaz 1,00 metru attālumā no robežas līdz kaimiņu stendam.

4.7.2. Īrētās stenda vietas pārbaude

Pēc stenda vietas saņemšanas izstādes dalībniekiem ir pienākums uz vietas iepazīties ar tādu iekārtu atrašanās vietu kā ugunsdzēsāmie aparāti, zāles balsti, kabeļu un cauruļvadu novietojums utt. Un attiecīgi informēt savus darbiniekus un apakšuzņēmējus. Stingri jāievēro stenda robežas.

4.7.3 Pastāvīgās ēku struktūras izmaiņas

Neviena ēkas daļa un tehniskā iekārta nedrīkst tikt bojāta, piesārņota vai jebkādā veidā pārveidota. Tāpat ir aizliegts krāsot, tapetēt un līmēt materiālus uz jebkuras izstāžu zāles daļas. Pilārus / kolonnas, kas atrodas īrētās statīva platībā, var slēpt līdz pieļaujamajam konstrukcijas augstumam, ja vien tie nekādā veidā nav bojāti un pie tiem nav izvietoti infrastruktūras vai ugunsdrošības elementi.

4.7.4 Pamati, izrakumi, zāles grīdas

Ja ir nepieciešami pamati, tie jābūvē virs zāles grīdas līmeņa. Nav iespējams rakt bedres. Grīdas nedrīkst krāsot.

Java jāsaļauj un jāuzliek uz metāla vai plastmasas loksņēm vai tentam, nevis tieši uz grīdas. No zāles grīdas nekavējoties jānoņem eļļa un līdzīgas vielas. Pakļāji un citi grīdas segumi ir jāuzliek saskaņā ar negadījumu novēršanas noteikumiem, un tie nedrīkst pārsniegt īrētās stenda platību (izņēmumi pēc pieprasījuma). Var izmantot tikai **SIC** apstiprinātas Tesa EAN 4042448048455 līmļentes. Minētā līmļente iegādājama arī izstāžu centra informācijas stendā. Šādi materiāli jānoņem, neatstājot atlikumus.

Visas enkurvietas vai stiprinājumi izstāžu zāles grīdās jāsaļauj ar **SIC** administrāciju. Līniju un cauruļu uzstādīšana zem grīdas nav atļauta. Novietojot brīvu materiālu (piemēram, augsni, smiltis utt.), komunikāciju kanāli ir jānosedz un jāaizsargā no piesārņojuma. Ja rodas vai izplatās putekļi, atbildīgajai (-ām) personai (-ām) tas jātirā ar piemērotiem līdzekļiem.

4.7.5 Piekares no zāles griestiem

Pirms piekares elementu saskaņošanas nepieciešama sekojošas informācijas iesniegšana **SIC** tehniskajā dienestā: (lūdzam aizpildīt formu "Piekares")

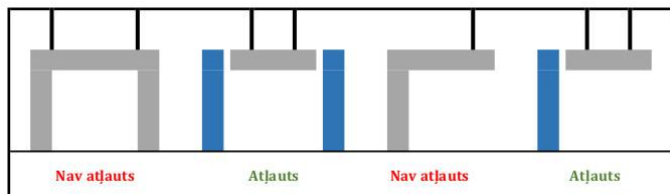
- stenda Nr., kurā plānots veidot ekspozīciju
- piekares elementu kopējais svārs (nedrīkst pārsniegt maksimālo virsmas slodzi)
- skice vai plāns (norādot piekares vietas)

Tikai pēc saskaņošanas akceptēšanas SIC tehniskajā dienestā piekares elementi var tikt iekļauti papildelementu sarakstā un rēķinā.

Izstādēs piekares var uzstādīt tikai līdz maksimālajai slodzei 100 kg uz punktu un tikai vertikālā stāvoklī ar maksimālo virsmas slodzi 7 kg uz kvadrātmetru stenda laukuma. Lielākas slodzes iespējamās izņēmuma gadījumos tikai pēc saskaņošanas, ja attiecīgās zonas pārējie stendi neizmanto piekares. Pasākumos pie griestu konstrukcijām piekārtā slodzi jāsaļauj ar **SIC**. Pie vienas nesošās kopnes Hallē Nr.1 drīkst pielikt 1700 kg (16,67kN) kopējo slodzi, bet Hallē Nr.2 attiecīgi 700 kg (6,86kN).

Darbus pie jumta nesošās konstrukcijas var veikt tikai **SIC** tehniskais dienests vai sadarbības partneri. Kā piekares punkts pēc klienta norādījuma var tikt noteikts "O" gredzens.

Nav pieļaujami strukturāli nozīmīgi savienojumi starp piekārtām konstrukcijām un konstrukcijām, kas savienotas ar grīdu.

Ierobežota daudzuma reklāmas elementu un reklāmkarogu piekare no zāles griestiem ir pieļaujama maksimāli pieļaujamā uzstādīšanas augstumā - 6,00 metri. Vajadzīgos stiprinājumus uz zāles griestu nesošās konstrukcijas var montēt tikai **SIC** tehniskais dienests vai sadarbības partneri, pamatojoties uz rakstisku pasūtījumu (par maksu).

Attiecībā uz jebkāda veida piekarēm no zāles griestiem **SIC** tehniskais dienests gatavs akceptēt tos veidus, līdzekļus un risinājumus, kas atbilst **DGUV Regulai 1.** (vispārīgi noteikumi), **DGUV Regulai 17.**(scenogrāfisko pasākumu un ražošanas vietas) un **DGUV Regulai 54.** (Pacēlāji, pacelšanas un vilkšanas ierīces) **DGUV Informācijai 215-313** (Slodzes virs cilvēkiem).

4.7.6 Stenda starpsienas

SIC parasti nenodrošina stendu starpsienas stendu atdalīšanai izstāžu zonās. Šādas starpsienas nodrošina izstādes dalībnieks vai izstādes organizatora akceptēta stenda būvniecības firma. Starpsienām jābūt stingrām un stabilām.

4.7.7 Reklāmas materiāli / prezentācijas

Stendiem un eksponātiem piestiprinātie burti, kā arī firmas logotipi un firmu nosaukumi nedrīkst pārsniegt pieļaujamo konstrukcijas augstumu, un tiem no visām pusēm jābūt pievilcīgiem.

Ir atļauti lēnas kustības optiski displeji un akustiski efekti, tāpat kā mūzikas atskaņošana, ar nosacījumu, ka blakus esošiem stendiem nav radītas neērtības un ēkas izziņošanas sistēma nav padarīta nedzirdama. Maksimālais pieļaujamais skaļuma līmenis stenda malā ir 70 dB, un skaļruņiem jābūt vērstiem pret paša izstādes stenda laukumu. **SIC** var likt skaļruņus izslēgt, ja netiek ievēroti šie noteikumi.

Iespējamus reklāmas materiālus ārpus stenda laukuma drīkst izplatīt tikai ar pasākuma organizatora vai izstādes rīkotāja atļauju.

4.7.8 Bez barjerām

Stendu noformējumu jānodrošina bez barjerām. Personām ar invaliditāti vajadzētu būt iespējai piekļūt stendiem un to telpām un izmantot tās bez ārējas palīdzības.

4.8. Ārējās ekspozīcijas laukumi

4.8.1. Maksimālais augstums

Ekspozīcijai, kuras augstums pārsniedz 5 metrus, nepieciešama saskaņošana ar **SIC**.

4.8.2. Reklāma, displeji un karodziņi

Konstrukcijas reklāmas izvietošanai, kuru augstums pārsniedz 5 metrus, nepieciešama saskaņošana ar **SIC**.

4.8.3 Pamati

Ja ir nepieciešami pamati, tie jāveido virs zemes. Jānodrošina atdalāmie slāņi. Izrakumi ir aizliegti.

Eksponenta izgatavotie pamati un citas ēkas detaļas un konstrukcijas demontāžas laikā ir jāizjauc. Teritoriju sākotnējais stāvoklis ir jāatjauno. Izstādes dalībnieki ir atbildīgi par drošības nodrošināšanu līdz šī darba pabeigšanai. Būvgruži nekavējoties jānoņem.

Zemes tapas var izmantot tikai atsevišķos gadījumos. To izmantošana jāapstiprina **SIC**.

4.9 Divstāvu būvniecībā

Divstāvu izstāžu stenda uzbūve iespējama tikai pēc rakstiska ekspozīcijas dalībnieka iesnieguma ar apņemšanos ievērot divstāvu būves konstrukciju un būves kopumā drošības atbilstību Latvijas republikas likumdošanai un atbildības uzņemšanos par to. Dalībniekam jāspēj pamatot un uzrādīt konstrukciju elementu spēkā esošus sertifikātus, kas atbilst stabilitātes, kravnesības un ugunsdrošības kritērijiem.

Ja divstāvu stenda laukums pārsniedz 30 m², jāuzstāda mobilie ugunsgrēka detektori. Visām statīva daļām, kas vērstas pret kaimiņu statīviem, jābūt ar neitrālu virsmu.

Divstāvu stendu maksimālais augstums ir 6 metri no grīdas līdz augšējai malai. Divstāvu stenda dizaina minimālais stenda interjera augstums ir 2,3 m.

Evakuācijas ceļu nodrošinājumam jāatbilst Ugunsdzēsības noteikumiem (MK not. 238).

Divstāvu stendu gadījumā nesošajām sastāvdaļām, pirmā stāva griestiem un augšējā stāva grīdai jābūt izgatavotai no vismaz ugunsizturīgiem celtniecības materiāliem (saskaņā ar DIN 4102 vai EN 13501-1).

Otrajam stāvam un kāpnēm jāpielieto normatīvajiem aktiem atbilstošs nožogojums vai margas.

5. Darba drošība, tehniskās drošības specifikācijas, tehniskie noteikumi, tehniskais nodrošinājums

5.1. Vispārīgie noteikumi

Izstādes dalībnieki ir atbildīgi par darba drošību un atbilstību arodveselības un drošības noteikumiem, kā arī nelaiemes gadījumu novēršanas noteikumiem viņu standos. Uzstādīšanas un demontāžas darbus drīkst veikt tikai saskaņā ar attiecīgajiem darba un darba aizsardzības likumiem un noteikumiem.

5.1.1 Bojājumi

SIC, pamatojoties uz izmaksu tāmi vai rēķinu, novērsīs visus zaudējumus, ko izstādes laukumos vai jebkurām ēkām vai iekārtām ir radījis izstādes dalībnieks, pasākuma organizators vai izstādes pilnvarotie pārstāvji, un utilizēs visus pēc pasākuma palikušos atkritumus pēc demontāžas darbu pabeigšanas uz eksponenta vai pasākuma organizatora rēķina. Trešām personām pārsūtītām maksām tiks piemērota administratīvā maksa EUR 20,00.

5.2 Materiālu / aprīkojuma izmantošana

Nav atļauts izmantot kokapstrādes iekārtas, kas nav aprīkotas ar skaidu savākšanas iekārtām un uzkrāšanas konteineriem. Celtņus, autoiekrāvējus, pacelājus, elektriskos palešu ratiņus un citas ar motoru darbināmas sauszemes transportēšanas ierīces drīkst izmantot tikai saskaņojot ar **SIC**. Visas iepriekšminētās ierīces drīkst vadīt tikai apmācīts, kvalificēts personāls, kam ir spēkā esošas apliecības par tiesībām vadīt šīs tehniskās ierīces. Jāspēj uzrādīt šīs derīgas darbības atļaujas.

5.3 Elektroenerģijas pieslēgums

5.3.1 Pieslēgums

Pieslēgums tiek nodrošināts no TN-S sistēmas sadalnēm. Nominālais spriegums ir 230 V, 50 Hz vienfāzes maiņstrāvai un 400 V, 50 Hz trīsfāzu maiņstrāvai.

Normālos darba apstākļos spriegums un frekvence tiek maksimāli saglabāta nemainīga. Katrā sadalnē, kas jāpievieno elektrotīklam, ir uzstādīts viens vai vairāki savienojumi. Šo darbu drīkst veikt tikai **SIC** personāls. Līnijas parasti tiek uzstādītas caur komunikāciju kanāliem vai uz grīdas virsmas. Lūdzu, pievienojiet stenda plānu, kurā skaidri norādīts, kur nepieciešams elektriskais pieslēgums.

Elektroinstalācijas standā drīkst veikt tikai kvalificēts elektriķis. Elektroenerģiju nedrīkst iegūt no kaimiņu stendiem.

5.3.2. Uzstādīšana standā

Stendos jāizmanto TN-S sistēmas tīkla barošanas avots. Ja iespējams, katram stendam jāinstalē galvenais slēdzis, lai atvienotu to no zāles tīkla, vai, ja tas ir pieļaujams, ar spraudņa un kontaktligzdas savienojums.

Ja nepieciešams pastāvīgs barošanas avots tādām iekārtām kā dzesēšanas ierīces, datori utt., jāpasūta un jāinstalē atsevišķa ķēde, kas paliek aktīva, kad tiek izslēgts galvenais slēdzis. Kā aizsardzības pasākums jāuzstāda arī strāvas noplūdes aizsardzības shēma. Elektroinstalācijas standā drīkst veikt tikai kvalificēts elektriķis.

Ja netiek ievēroti spēkā esošie noteikumi, stenda īpašniekam ir pienākums atslēgt savienojumu ar barošanas avotu.

5.3.3 Uzstādīšanas un ekspluatācijas noteikumi

Visas stendu elektriskās instalācijas jāveic saskaņā ar jaunākajiem Energostandartiem - Energoietaišu tehniskā ekspluatācija LEK-002 un Drošības prasības, veicot darbus elektroietaisēs LEK-025.

Visos veiktajos aizsardzības pasākumos jāiekļauj arī aizsardzība pret netiešu saskari ar strāvu vadošām sastāvdaļām.

Var izmantot tikai šāda veida vai augstākas kvalitātes kabelus ar minimālo šķērsgriezumu 1,5 mm² Cu: NYM, HO5 VV-F, HO5 RR-F. Neizolēti elektrības vadītāji un skavas nav atļauti objektos ar zemsprieguma aizsardzības pasākumiem. Sekundārie kabeli ir jāaizsargā pret īsslēgumiem un pārslodzi. Elastīgos kabelus (ieskaitot plakanos kabelus) drīkst uzstādīt tikai zem grīdas segumiem, ja tie ir aizsargāti pret mehāniskām slodzēm. Katru vakaru pēc slēgšanas stendi izstādes dalībniekiem ir jāatvieno no zāles tīkla.

Eksponentiem ir pilna atbildība.

5.3.4. Drošības pasākumi

Ar īpašu piesardzību visas elektriskās siltumu radošās ierīces (sildvirsmas, prožektoru, transformatori utt.) jāuzstāda uz neuzliesmojošas, karstumizturīgas, azbestu nesaturošas pamatnes piemērotā attālumā no visiem viegli uzliesmojošajiem materiāliem. Gaismas ķermeņus nedrīkst uzstādīt uz stenda dekorācijām vai līdzīgiem materiāliem. UV-B un UV-C violetās lampas drīkst izmantot tikai šim nolūkam paredzētās iekārtās, kurās var izvairīties no neaizsargātas noplūdes, un var nodrošināt, ka stenda personāls un apmeklētāji netiek pakļauti nepieļaujamām iedarbībām.

5.3.5 Avārijas apgaismojums

Stendos, kuri aizsedz vispārējās avārijas apgaismojuma sistēmas, ir jāuzstāda papildu avārijas apgaismojums stenda konstrukcijas dēļ. Šis apgaismojums jāuzstāda tā, lai būtu skaidri redzami avārijas evakuācijas ceļi.

5.4. Ūdens un notekūdeņu iekārtas

5.4.1 Pieslēgumi

Stendiem, kuriem ir nepieciešams ūdens padeves un kanalizācijas pieslēgums, tas jāpasūta savlaicīgi. Šos pieslēgumus drīkst uzstādīt tikai **SIC**. Pasūtījumiem lūdzu, pievienojiet stenda plānu, skaidri norādot, kur nepieciešami savienojumi.

Pievadcaurules, kur tas iespējams tiek ievietotas komunikāciju kanālos, pārējā teritorijā tiek novietotas virs zemes līmeņa. Par šīm izmaksām atbild izstādes dalībnieks.

Piesārņojošo vielu daudzums notekūdeņos, kas nonāk notekūdeņu sistēmā, nedrīkst pārsniegt normālo līmeni, kāds atrodams sadzīves notekūdeņos. Pārtikas un tauku paliekas nedrīkst nonākt notekūdeņu sistēmā. Drošības apsvērumu dēļ ūdens padeve tiks izslēgta izstādes vai pasākuma pēdējā dienā pēc pasākuma beigām.

5.4.2. Ūdens instalāciju un aprīkojuma izmantošana

SIC jāinformē par jebkuru ūdens izmantošanu, piem. ūdens baseinos, strūklakās vai ūdens sienu un gaisa mitrināšanas sistēmās, kā arī citās izsmidzināšanas sistēmās, kuras paredzēts izmantot standā. Jāgarantē, ka ūdens ir higiēniski atbilstošā stāvoklī. Tā pierādījums pēc pieprasījuma jāiesniedz **SIC**.

5.5 Savienojums ar saspiesta gaisa padevi

Stendus, kuriem nepieciešama saspiesta gaisa padeve, pēc pasūtījuma var aprīkot ar vienu vai vairākiem savienojumiem. Šos savienojumus instalē **SIC**. Lūdzu, pievienojiet stenda plānu, skaidri norādot, kur nepieciešami savienojumi. Caurules kur tas iespējams tiek ievietotas komunikāciju kanālos, pārējā teritorijā tiek novietotas virs zemes līmeņa. Drošības nolūkos saspiegtā gaisa padeve tiek izslēgta pēc pasākuma beigām.

5.6. Mašīnas, spiedvertnes, izplūdes sistēmas

5.6.1 Mašīnas trokšnis, dinamiskas mašīnas slodzes

Apmeklētāju un citu izstādes dalībnieku interesēs trokšņainās tehnikas darbība ir jāsamazina līdz minimumam. Maksimālais trokšņa līmenis stenda ārmaļā nedrīkst pārsniegt 70 dB (A).

Mašīnu un sistēmu darbība ar vibrējošiem spēkiem, kuru spiediens palielinās, ir atļauta tikai tad, ja slodze netiek pārvietota uz kādu ēkas daļu.

5.6.2. Ierīču drošība

Saskaņā ar Iekārtu un izstrādājumu drošības likuma 4. pantu tehnisko darba ierīču ražotājiem, importētājiem vai izstādītājiem šā likuma izpratnē ir pienākums izstādīt tikai tās ierīces, kas pilnībā atbilst vispārpieņemtajiem inženiertehniskajiem noteikumiem un rūpnieciskās drošības noteikumiem un tādējādi atbilst CE marķēšanas nosacījumiem.

5.6.2.1. Drošības aizsargi

Mašīnu vai aparātu daļas drīkst darbināt tikai tad, ja visi aizsargi ir uzstādīti. Standarta drošības aizsargus var aizstāt ar drošu piemērota caurspīdīga materiāla pārsegu.

Aizsargiekārtas, piemēram, aizsargus, var noņemt, lai apmeklētājiem parādītu iekārtas konstrukciju vai segtu sastāvdaļu dizainu, ja vien var garantēt, ka ierīces nevar iedarbināt. Aizsargi jānovieto blakus mašīnai, kur tos var redzēt.

5.6.2.2. Iekārtu darbības aizliegums

SIC var jebkurā laikā aizliegt darboties ar mašīnām, aparātiem un ierīcēm, kuru darbības laikā tās uzskata par apdraudējumu cilvēkiem un priekšmetiem.

5.6.3. Spiediena tvertnes

Spiediena tvertnes standā drīkst darbināt tikai tad, ja inspekcijas (pārbaudes pirms iedarbināšanas un, ja vajadzīgs, atkārtotas pārbaudes), kas noteiktas saskaņā ar likumu "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" ir sertificētas. Sertifikātam jābūt pieejamam standā.

5.6.4. Izplūdes gāzes un tvaiki

No eksponātiem vai aprīkojuma izstāžu zālēs nedrīkst izdalīties tvaiki vai gāzes, kas ir viegli uzliesmojoši, bīstami veselībai vai rada vispārēju apdraudējumu.

5.6.5. Izplūdes sistēmas

Izplūdes gāzu izvadīšana izstādes vai pasākuma laikā telpās nav pieļaujama.

5.7. Saspiestu / šķidru gāzu un viegli uzliesmojošu šķidrumu izmantošana

5.7.1. Saspiestas un sašķidrinātas gāzes iekārtas

Saspiestu un šķidru gāzi izstāžu zālēs vai brīvdabas izstāžu vietās drīkst izmantot tikai ar rakstisku **SIC** atļauju. Nav atļauts izmantot balonus kuru gāzes svars lielāks par 14kg (Ugunsdrošības noteikumi MK not.238 341.4p.)

5.7.1.2. Sašķidrinātas gāzes izmantošana

Ja jāizmanto sašķidrinātā gāze, izstādes dalībnieks standā nedrīkst uzglabāt daudzumu, kas pārsniedz 1 balonu. Lietošana jāsašķir ar **SIC**, un jāsaņem apstiprinājums. Balonu izstādes vai pasākuma laikā nedrīkst nomainīt.

Iekārtu pārbaudes sertifikātam jābūt pieejamam uz standā. Elastīgi sašķidrinātās gāzes savienojumi (ja nevar izvairīties no savienojuma garuma, kas pārsniedz 400 mm) jāaprīko ar caurules plīsuma drošības ierīci.

Balonu nomaīņa zālēs jāsašķir ar **SIC** tehnisko dienestu.

5.7.1.3. Uzstādīšana un darbība

Par sašķidrinātās gāzes aprīkojuma uzstādīšanu un darbību atbild stenda nomnieks. Ja **SIC** tehniskais dienests konstatē pārkāpumus vai apdraudējumu, tas var aizliegt iekārtas darbību izstādē vai pasākumā.

5.7.2. Uzliesmojoši šķidrumi

Uzliesmojošu šķidrumu uzglabāšana ir aizliegta. Izņēmumi, kas saistīti ar darbības prasībām, savlaicīgi jāsašķir ar **SIC**; nepieciešams rakstisks apstiprinājums. Jāievēro Ugunsdrošības noteikumi (MK not.238).

5.8. Azbests un citi bīstami materiāli

Azbesta un citu veselībai bīstamu materiālu pielietošana ekspozīcijā vai pasākuma noformējumā nav atļauta.

5.9. Starojums

5.9.1. Aizsardzība pret radiāciju

Radiācijas izstarojošu iekārtu izmantošana pieļaujama tikai izpildot "Noteikumi par aizsardzību pret jonizējošo starojumu" (MK not. 149) prasības un saskaņojot ar **SIC**.

5.9.2. Lāzera aprīkojums

Lāzera iekārtu izmantošana pieļaujama tikai izpildot "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret mākslīgā optiskā starojuma radīto risku darba vidē" (MK not. 731) prasības un saskaņojot ar **SIC**.

5.9.3. Gaismas diode

Augstas enerģijas vai augstas apertūras LED iekārtu darbība jāsašķir ar **SIC**.

5.10. Augstas frekvences / radioiekārtas

5.10.1. Iekārtu elektromagnētiskā saderība

Darbība ar augstfrekvences iekārtām un radioiekārtām ir atļauta tikai tad, ja tā atbilst piemērojamo "Iekārtu elektromagnētiskās saderības noteikumi" (MK not. 208) juridiskajiem noteikumiem.

5.10.2. PMSE ierīces un to lietošana

Ar programmu gatavošanas un īpašo pasākumu (PMSE - programme making and special events) iekārtām ir domātas apraides palīgdienesta (SAB/SAP) raidošās iekārtas, kuras tiek lietotas analoga vai ciparu signāla pārraidei mazā attālumā ar ierobežotu skaitu raidītāju un uztvērēju. Tās ietver arī apraidi, kultūras, mūzikas un teātra uzvedumus, sabiedriskus un sporta pasākumus. PMSE iekārtas izmanto profesionāliem un neprofesionāliem mērķiem, gan vietēja mēroga, gan valsts līmeņa pasākumiem. Radiomikrofoni ir visbiežāk sastopamā un izplatītākā PMSE bezvadu skaņas iekārta, ar to saistītās sistēmas ir, piemēram, pārnēsājamo auss monitori un divpusējo sakaru sistēmas, skaņas radiolīnijas.

PMSE ierīces saskaņā ar Elektronisko sakaru likumu atļauts izmantot Latvijā pēc radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļaujas saņemšanas VAS „Elektroniskie sakari” vai saskaņā ar koplietojama radiofrekvences piešķiruma lietošanas atļauju.

5.11. Celtņi, autoiekrāvēji un tukši konteineri

Kravas celtņu darbībai jāatbilst “Kravas celtņu tehniskās uzraudzības kārtība” (MK not. 113) noteikumiem.

Iekraušanas, izkraušanas darbu ar autoiekrāvēju var veikt tikai SIC tehniskais dienests. Šo darbu veikšana jāpasūta info standā, izstādes menedžieriem vai SIC tehniskajā dienestā.

Tukšus vai pilnus konteinerus, jebkura veida viegli uzliesmojošus materiālus (piemēram, iesaiņojumu un iesaiņošanas materiālus, ieskaitot cietos apvalkus) standā un ārpus tā zālē vai atklātā vietā ir aizliegts uzglabāt. Tukšie konteineri jāizved uz glabāšanas vietu uz eksponenta vai klienta rēķina.

SIC ir tiesības tukšus konteinerus vai taru, kas tiek glabāti bez atļaujas, izvest uz eksponenta rēķina.

5.12. Mūzikas atskaņošana

Saskaņā ar Autortiesību likumu izstādes dalībniekiem, kas plāno jebkāda veida mūzikas atskaņošanu, ir jāsaņem atļauja no Mantisko tiesību kolektīva pārvaldījuma organizācijām (AKKA/LAA, LAIPA, LKPA u.c.).

5.13 Pārtikas higiēna

Ja pārtikas paraugi tiek piedāvāti uz vietas patēriņam vai pārtika un dzērieni tiek pārdoti uz vietas, ir jāievēro normatīvie akti, jo īpaši Pārtikas aprites uzraudzības likums.

6. Vides aizsardzība

6.1 Atkritumu apsaimniekošana

Šie noteikumi ir balstīti uz Atkritumu apsaimniekošanas likumu, kā arī saistītajiem pašvaldību noteikumiem un rīkojumiem. Izstādes dalībnieka vai pasākuma organizatora pienākums ir nodrošināt, lai visi atkritumi, kas radušies stenda vai pasākuma montāžas un demontāžas laikā, kā arī pašā norises laikā, tiktu utilizēti pienācīgā un ekoloģiski saderīgā veidā. Par šo atkritumu radītāju tiek uzskatīts izstādes dalībnieks vai pasākuma organizators.

6.1.1 Atkritumu utilizācija

Izstāžu centrā radušos atkritumu savākšanu veic tikai kompānijas, kam ir līgumsaistības ar SIC.

Saskaņā ar pārstrādes pārvaldības principiem prioritātei vajadzētu būt izvairīšanās no atkritumiem izstāžu vietās. Izstādes dalībniekiem vai pasākumu organizatoriem un viņu līgumpartneriem ir pienākums veikt visus iespējamus pasākumus, lai ievērotu šos principus visos pasākuma posmos. Visiem dalībniekiem ir jācenšas sasniegt šo mērķi, plānojot un koordinējot darbību. Stendu un pasākumu montāžā jāizmanto materiāli, kas ir pārstrādājami un pēc iespējas ekoloģiski saderīgi. Atstātie materiāli netiks pārbaudīti, un šādi materiāli tiks iznīcināti, un dalībniekam vai pasākuma organizatoram var tikt iekasēta palielināta maksa.

6.1.2. Bīstamie atkritumi

Izstādes dalībniekam vai pasākuma organizatoram un viņa līgumslēdzējam pusēm (piemēram, stendu uzstādītājiem) ir jāziņo SIC par atkritumiem, kas to veida, stāvokļa vai apjoma dēļ tiek uzskatīti par īpašu risku veselībai, gaisam vai ūdenim vai ir īpaši sprādzienbīstami vai viegli uzliesmojoši (piemēram, akumulatori, lakas, šķīdinātāji, smērvielas, krāsvielas, elektroiekārtas, elektronikas atkritumi utt.), un atbildīgajai līgumslēdzējai pusei jāveic to pienācīga utilizācija.

6.1.3. Atkritumi, kas nogādāti izstādes teritorijā

Atkritumus, kas nav radīti pasākuma norises, montāžas vai demontāžas rezultātā, nedrīkst vest uz izstādes laukumiem.

6.2 Ūdens, notekūdeņi, augsnes aizsardzība

6.2.1 Eļļas un tauku atdalītāji

Piesārņojošo vielu saturs ikvienā izplūdē, kas nonāk ūdens tīklā, nedrīkst pārsniegt normālo līmeni, kāds atrodams sadzīves notekūdeņos. Ja novadāmo notekūdeņu eļļas vai tauku saturs pārsniedz šīs robežas, jālieto eļļas vai tauku atdalītāji. Šiem pasākumiem jāatbilst vispārpieņemtajiem tehnoloģiju noteikumiem.

Izmantojot mobilās gastronomijas telpas, eļļa vai tauki tiek savākti atsevišķi un atbilstoši iznīcināti.

6.2.2 Tīrīšana un tīrīšanas līdzekļi

Tīrīšanas darbi parasti jāveic, izmantojot bioloģiski noārdāmos produktus. Tīrīšanas līdzekļi, kas satur veselībai kaitīgus šķīdinātājus, jālieto saskaņā ar noteikumiem un tikai izņēmuma gadījumos.

6.3 Kaitējums videi

Par videi nodarīto kaitējumu vai piesārņojumu (piemēram, benzīna, eļļas, šķīdinātāju, krāsas) nekavējoties jāpaziņo SIC.

7. Noslēguma noteikumi

Rīga ir izpildes un jurisdikcijas vieta. Piemēro Latvijas Republikas likumus.

8. Avoti

- Latvijas Republikas likumdošanas normas – portāls www.likumi.lv
- DGUV Vorschrift 1 (Vispārīgi noteikumi)
Unfallverhütungsvorschrift Grundsätze der Prävention
- DGUV Vorschrift 17 (Scēniska attēlojuma pasākumu un producēšanas telpas)
Unfallverhütungsvorschrift Veranstaltungs- und Produktionsstätten für szenische Darstellung
- DGUV Vorschrift 54 (Pacēlāji, pacelšanas un vilkšanas ierīces)
Unfallverhütungsvorschrift Winden, Hub- und Zuggeräte
- DGUV Information 215-313 (Slodzes virs cilvēkiem)
Lasten über Personen.
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/42/EK (2006. gada 17. maijs)
par mašīnām, un ar kuru groza Direktīvu 95/16/EK.

TEHNISKĀS VADLĪNIJAS

- Padomes Direktīva 92/57/EEK (1992. gada 24. jūnijs)
par darba drošības un veselības aizsardzības minimālo prasību īstenošanu pagaidu vai pārvietojamajos būvlaukumos.
- Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likums